Kirándulás télre-nyárra.
Azért leginkább tavaszra.
Kivételesen nem a rómaiak…
A pázsitfélék géniusza.
Dobogós andalúz falu.

Nerja és Frigiliana

Ez az útibeszámoló kicsit más, mint a többi. Eddig 99 %-ban a sajátmagam által készített fényképeket használtam és talán kétszer kértem meg DS barátomat, hogy „vesse be” szupermasináját. Ennek az írásnak Nerja-ra vonatkozó részét viszont zömmel Libik Jessy[1] professzionális fotós fényképei illusztrálják. Minden ilyen képet jelölni fogok.

Nerja

© LJ

Ez a hangulatos tengerparti település az utolsó évtizedekben vált népszerű turista desztinációvá, nem kis részben a mészkőbarlang felfedezésének és megnyitásának köszönhetően. Én többször jártam errefelé, legutoljára idén januárban. Akkor teljesen normális volt a helyzet, de nyáron a parkolás a tömeg miatt mindig kaotikus szokott volt lenni.

[1] https://gurushots.com/weirdjessyl/photos
https://www.shutterstock.com/hu/g/jessy+libik
http://jlibik.com/

A barlang

Az útvonal kiválóan ki van táblázva és kora délelőtt általában üres a parkoló. Figyeljetek oda, hogy nem az első nerja-i lejáratnál kell lehajtani az autóútról, hanem a másodiknál, ahol szerepel a barlang is. A barlang csak vezetéssel látogatható, a túrák ¼ óránként indulnak. Kapunk egy multimédiás ketyerét, amin nem csak hang, hanem néha fénykép is van. A vezető nem beszél, viszont minden megállónál elindítja az állomáshoz tartozó ismertetést. Nagyon modern megoldás, korábban 2014-ben még nem volt ilyen.

A barlangot 1959. január 5-én fedezte fel öt környékbeli fiatalember (emlékművük a bejárat mellett áll). Sikerült átpréselniük magukat egy keskeny sziklarésen és hamarosan abban a nagy teremben találták magukat, amit ma Sala de la Cascada-nak hívnak. Akkor még a tudósok sem gondolták, hogy nem csak egy csodálatos természeti objektumot, hanem egy gazdag archeológiai lelőhelyet is sikerült újra megtalálni.

Rövid feltárási munkákat követően a barlangot már 1960 júniusában megnyitották a látogatók előtt, leginkább a tömegturizmus fellendítésének szándékával. No, ez bejött! Legalábbis a KoVI-ig.

A látogatás egy rövid, de érdekes videóval indul. Ez külön kitér a barlangban talált sziklarajzokra is, amik sajnos ritkán látogathatóak, mert az állandó megvilágítás hatására hamar tönkremennének.

> *A barlangban több tízezer éves sziklarajzok találhatók, amelyeket 1962 óta tanulmányoznak a kutatók. Többségük az alsó rész Betlehem, Vízesés, Szellemek és Kataklizma nevű termeiben, az Orgonák kamrájában, a felső rész Héraklész Oszlopai nevű helyén, valamint az úgynevezett Labirintusban, azon belül a Konyha, a Delfinek Divertikulumja és a Lóátkelés nevű helyeken.*
>
> *A mintegy 600 ábra két részre osztható: egyik részük még a pleisztocén korból származik, a másik az őskőkor utánról. Előbbiek lóféléket, szarvasféléket és kecskéket jelenítenek meg, valamint a magdaléni iskola stílusa is megjelenik néhány halábrázolásban, utóbbiak négy fő csoportra oszthatók: klasszikus sematikus, főleg emberalakokat ábrázoló rajzok, sematikus bevésések, kőrézkori fekete festmények és a késői időszakból származó edényábrázolások.*[2]

[2] https://hu.wikipedia.org/wiki/Nerjai-barlang

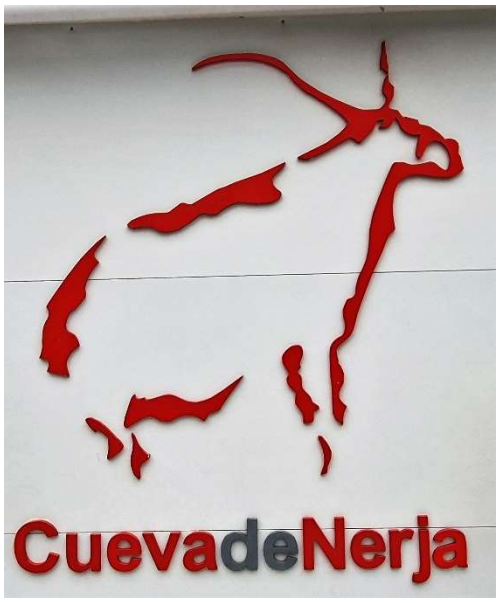

Érdemes megjegyezni, hogy normális időkben majd megint lehet jelentkezni kiscsoportos tudományos túrákra is, ahol az archeológiai leleteket is megmutatják[3].

A videó után jól megvilágított lépcsősoron jutunk le a mészkőbarlangba. Elmondható, hogy a lépcsők, járdák biztonságosan vannak kiépítve és a különféle cseppkövek megvilágítása is professzionális és nem harsány, mint például Gibraltárban a Saint Michael's barlangban. Ez viszont azzal a hátránnyal jár, hogy a fényképen egyes színeket mesterségesen (különféle szoftveres szűrőkkel) kellett kiemelnem a térbeli látvány javítása érdekében: Néhány látványos példa:

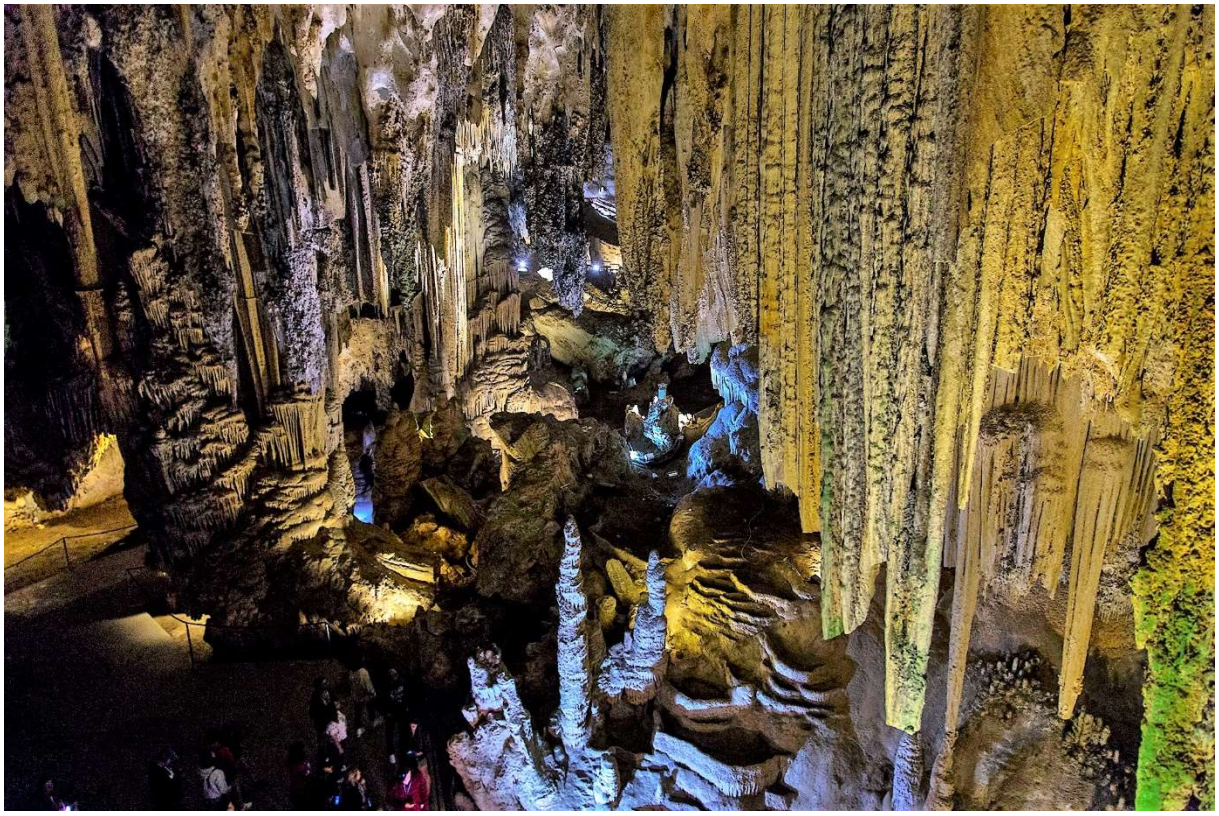

© LJ

[3] https://entradas.cuevadenerja.es/es/152-web-individual/1705-visita-especial-ciencia-bajo-tierra/info

© LJ

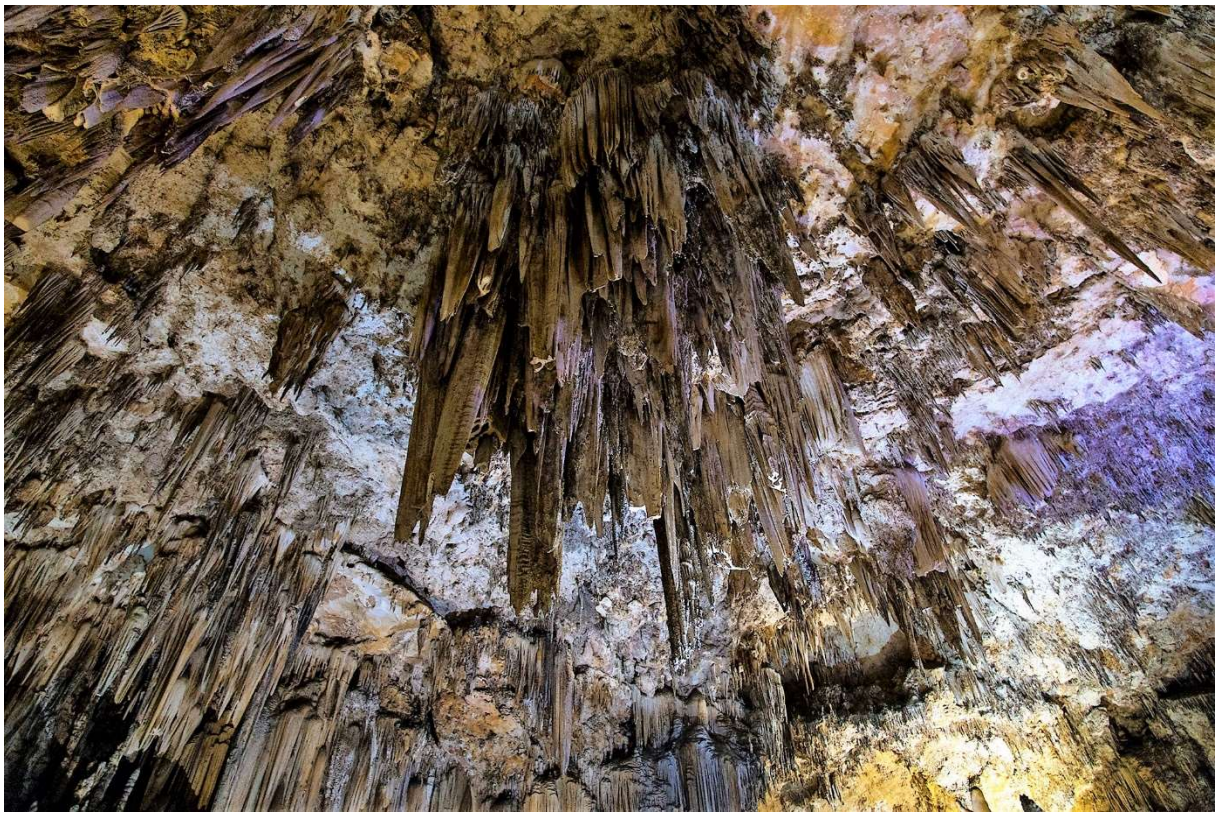

© LJ

A látogatás után őrizzük meg a belépőjegyeket, még szükség lesz (lehet) rájuk a belvárosi múzeumban is.

A Sas vízvezeték

A barlangtúra után üssük be a GPS-be, hogy „Parking Balcón de Europa”. Így majd kényelmesen becsusszanunk egy tágas mélygarázsba a Belvárosban. Ámde ne rohanjunk ennyire előre! Útközben az N-340 egyik hídjáról jobbra 100 méterre megpillantunk egy hatalmas vízvezetéket. Lassítsunk már a híd közepén és közvetlenül a híd után szépen lassan álljunk be a csupán 3-4 autót befogadni képes parkolóba. Óvatosan visszasétálva látványos felvételeket tudunk készíteni. Mint például:

Őszintén megmondom, 2020. januárjában „egy világ omlott össze bennem”. 2004-től napjainkig ugyanis meg voltam győződve, hogy ezt a vízvezetéket (is) a rómaiak építették, mint például Mérida-ban, Extremadura-ban. Pedig nagyon nem!

A vízvezeték mindössze 160 éves, mivel azt 1860-ban építette Francisco Cantareno Martin, az akkori önkormányzat mérnöke. A vízvezeték segítségével látták el öntözővízzel a környező termőföldeket és az 1879-ben megépült cukorgyárat. Ez utóbbit később még emlegetni fogjuk.

A vízvezeték 100 méter hosszú, 52 méter magas és négy szinten összesen 36 boltívet tartalmaz.

Nevét a torony tetején található „szélkakasról” kapta, ami egy kétfejű sast ábrázol. („Szélsas” ?)

Plaza de España

Most már tényleg irány a Belváros. Amikor kijöttünk a mélygarázsból a felszínre, alig pár gyerek görkorcsolyázott a nagy téren. Később kiderült, hogy mindenki a tengerparton élvezte a januári tavaszt.

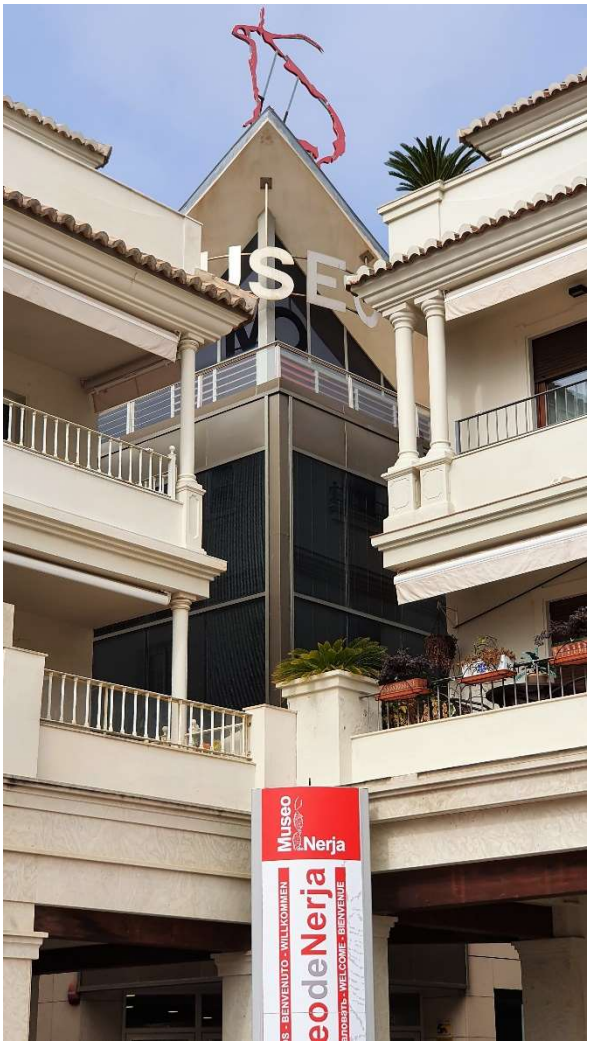

El Museo

A tér sarkában, kicsit eldugva találjuk a városi múzeum épületét, aminek látogatottsága nem mondható tömegesnek. Én is elsősorban annak ajánlom, akit kiemelten érdekel sz őstörténet.

Természetesen a barlang az egyik kiemelt téma, de én személy szerint sokkal több konkrétumot vártam volna. Például érthetetlen, hogy miért nem mutatják be az egyébként nem látogatható sziklarajzok élethű másolatát? Persze így is rengeteg az érdekes információ, de maradt bennem hiányérzet.

Parroquia El Salvador

A tér múzeummal átellenes sarkánál elsétálhatunk a tengerpart irányába és hamarosan egy „erkélyen”, konkrétabban a Balcón de Europa-n találjuk magunkat. Előtte még bekukkanhatunk ebbe a templomba.

Nerja legfontosabb temploma 1697-ben épült, jelenlegi formáját az 1997. évi renoválás során nyerte el. Belseje három hajóra oszlik. Érdekes és szokatlan a bronzból készült Krisztus szobor. A lenti képen a Plaza Balcón de Europa északi oldala.

El Balcón de Europa

Egy IX. századi erőd romjain áll ma ez a csodálatos kilátóterasz, ahol jó időben tömegesen hullámzik a nép. Innen jól meg lehet csodálni a kilátást, balra, előre és jobbra is. Feltűnő, hogy mennyire sziklás a part és mennyire tiszta a tengervíz.

A fenti fénykép Almeria irányába mutatja a sziklás tengerpartot, amit csak néha szakít meg egy-egy kisebb homokos tengeri strand. A képen balra lent például a csupán 120 méter hosszú és 20 méter széles Playa de la Calahonda látható.

A kilátóterasz nevét állítólag XII. Alfonz spanyol királytól kapta, aki 1885. januárjában innen „tekintette meg" a kilátást. A látogatás emlék a király egészalakos szobra őrzi itt az erkélyen.

Playa Burriana

Nerja leghosszabb homokos strandja kb. 500 méterre ÉK-re kezdődik a Balcón de Europa-tól. A következő oldalon egy jellemző nyári helyzetkép:

© LJ

A San Joaquin cukorgyár romjai

Nerja-i látogatásunk utolsó állomás a már említett cukorgyár romos épülete volt.

© LJ

Ennek oka az, hogy nagyon megragadott Jessy, az előző oldalon látható éjszakai felvétele, amely kb. 10 perces expozíciós idővel készült. Utólag sajnos kiderült, hogy személyautóval nem volt túl szerencsés oda-vissza döcögni az ócska földúton[4]. Ezért a közeli vizitet csak minimum SUV-vel javaslom. Lentebb a ¼ órás kitérő eredménye:

Mai fejünkkel nem is gondolnánk, hogy a Costa del Sol és a Costa del Golf kb. 1930-ig valójában „Cukorpart” volt és a megélhetés alapja nem a turizmus, hanem a cukornád[5] termesztés volt. Ennek a korszaknak emléke eme romos épület.

> *A cukornádat az arabok telepítették be Andalúziába a IX. században. A mai Malaga megye nádcukor-termelése a csúcson elérte az évi 150.000 tonnát. A Karib tengeri szigeteken a cukornádat Kolumbusz honosította meg. (Korábban persze én is azt gondoltam, hogy a cukornád Közép-Amerikában meg Braziliában őshonos.)*

Érdekesség, hogy ezt a cukorgyárat a XIX. század utolsó negyedében az a Larios[6] márki építtette, akinek Malaga főutcáját is „köszönhetjük”.

[4] A Google Maps-en: Fábrica de Maro
[5] http://www.kislexikon.hu/cukornad.html
[6] https://info.move2marbella.com/kirandulas/20%2001%2015%20Malaga%20Ez%20meg%20Az%20V6.pdf 13-14. oldal

Frigiliana

Nerja-tól légvonalban hat, autóval kb. tíz kilométerre, 300 méter tengerszint feletti magasságban található ez a 3.000 lakosú „nagyon fehér” falu, ami egyben önálló municipio is. Ráadásul dobogós helyezést foglal el az andalúz falvak TOP-10-es listáján[7].

A legtöbb képeslapon, prospektuson egy hasonló kép látható:

[7] https://spanyolbanotthon.blog.hu/2019/07/15/10_elbuvolo_andaluziai_falu_ahonnan_sosem_akarsz_majd_hazajonni

Az utca (lépcsősor) neve Calle Hernando el Darra és a Calle Real-ból nyílik[8]. Nagyjából 350 méteres séta és jól megérdemelt bámészkodás után egy hangulatos terecskére érünk, ahol a Parroquia de San António de Padua egyszerű-kinézetű fehér épülete áll. A latinkereszt alaprajzú templom belseje erősen barokk jellegű

Miután bekukkantottunk a templomba, bátran folytassuk a korábbi tevékenységünket, a kellemes, de kicsit bágyadt lődörgést. Mivel valószínűleg a szieszta idején látogatunk ide, nem fogom terhelni az Olvasót a település részletes történelmével. Elég csak annyit megemlíteni, hogy Andalúzia egyik legjobb állapotban megmaradt mór negyede Frigiliana-ban található. Ennek nyomaival és emléktábláival számtalan helyen fogunk találkozni a templom környéki Felső Városban (El Barribarto = El Barrio Alto).

[8] A Google Maps-en: Centro Historico de Frigiliana .

Búcsúzzunk Frigiliana-tól egy napos tájképpel:

Egy nerja-i és/vagy frigiliana-i kirándulás kiválóan kombinálható Torrox[9] vagy Cómpeta[10] megismerésével.

Legközelebb a szép Ronda-ba és a hangulatos Casares-be látogatunk.

Telki, 2020. március 24., az ÖnKa 11. napján

Réthy Imre

[9] https://info.move2marbella.com/kirandulas/18%2009%2015%20Torrox.pdf
[10] https://info.move2marbella.com/kirandulas/18%2003%2005%20Competa%20corr%20v2.pdf